

Posudek školitele doktorské disertační práce paní Kateřiny Tomkové, Postavení Levého Hradce v procesu formování a vývoje raně středověké přemyslovské domény, Praha 2014, 391 str. (včetně soupisu literatury), 37 tab., 91 obr. + přílohy na CD.

Autorka předložené disertace nastoupila do kombinované formy doktorského studia v roce 2006. Do roku 2009 splnila všechny atestace stanovené studijním plánem. Od roku 2006 publikovala v odborném tisku celkem 37 studií (z toho 17 ve spoluautorství s dalšími odborníky) s tematikou shodnou či blízkou problematice řešené v doktorské disertaci. Aktivně se též účastnila několika odborných konferencích konaných doma i v cizině (Německu).

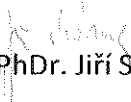
Jádrem posuzované práce je kompaktní analýza raně středověkých hřbitovů obyvatel Levého Hradce, hradiště spojeného s počátky českých dějin. Tato analýza zahrnuje jak samotné hřbitovy a hroby, tak i na nich nalezené předměty. I když za poslední dvě století byl v Levém Hradci získán velmi bohatý soubor hrobových nálezů, zvláště ke starším však často neexistují přesnější nálezové údaje. Autorka proto věnovala velké úsilí po doplnění (či upřesnění) chybějících údajů (např. studiem muzejních inventářů apod.). Teprve výzkumy z posledních desetiletí (na kterých má svůj podíl i K. Tomková) odpovídají požadavkům kladeným na moderní archeologický výzkum. Teprve v této časově náročné přípravě přistoupila autorka k vlastnímu rozboru. Zvláště analýza hrobových přídavek je provedena na širokém základě a svědčí o autorčině velmi dobrém rozhledu po příslušné odborné literatuře. Zjištěné určité rozdíly mezi jednotlivými levohradeckými pohřebišti vysvětluje autorka jak chronologicky, tak i v rozdílném sociálním postavení tam pohřbených levohradeckých obyvatel. Je ovšem na škodu, že porovnáváme hřbitovy nestejně intensivně prozkoumané (nevíme totiž, jak velkou jejich část máme k dispozici). Své poznatky autorka porovnává se zjištěními opřenými o analýzu pohřebišť obyvatel Pražského hradu a v jeho okolí a rovněž na Mělnicku. Zajímavé by bylo porovnat autorčiny závěry s nyní již dobře známou situací na Budečsku.

Na tuto první část navazuje druhá, která se pokouší o poznání významu Levého Hradce v rámci tzv. přemyslovské domény. Autorka podrobně sleduje, jak byla tato koncepce vytvořena a nakolik ji mohou pozměnit např. nové poznatky o stáří jednotlivých hradišť na předpokládaném teritoriu této domény. Jako autor této myšlenky pro přemyslovské prostředí vítám tuto diskusi i když některé nové poznatky by spíše přineslo např. studium podobných „sídlištních jader“, která jsou charakteristická pro vznik celé řady raně středověkých států na územích ležících za někdejší římskou hranicí.

Doktorská disertace K. Tomkové splňuje podle mého názoru po všech stránkách podmínky kladené na tyto práce. Pokud některými svými názory vyvolá diskusi (třeba i nesouhlasnou) považuji to za její klad. Práce má dobrou úroveň i po stránce formální.

Práci doporučuji k dalšímu oponentnímu řízení.

Praha, 26. Března 2014

Prof. PhDr. Jiří Sláma, CSc.